

NANOS

Patient

Brochure

Benign Essential Blepharospam

Copyright © 2015. North American Neuro-Ophthalmology Society. All rights reserved. These brochures are produced and made available "as is" without warranty and for informational and educational purposes only and do not constitute, and should not be used as a substitute for, medical advice, diagnosis, or treatment. Patients and other members of the general public should always seek the advice of a physician or other qualified healthcare professional regarding personal health or medical conditions.

โรคตาปิดเกร็ง (Benign Essential Blepharospasm; BEB)

โรคตาปิดเกร็ง เป็นกลุ่มโรคเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวผิดปกติของเปลือกตา พบอุบัติการณ์ได้ประมาณ 5 คนต่อประชากร 100,000 คน ผู้ป่วยจะมีอาการบีบตา กะพริบตามากกว่าปกติและไม่สามารถควบคุมได้ บางรายมีอาการมากจนตาปิดได้ โดยไม่พบสิ่งกระตุ้นจากภายนอกที่ชัดเจน วิธีรักษาที่ได้ผลดีที่สุดคือการฉีดยาโบทูลินั่มทอกซิน (BOTOX)

ภาวะตาปิดเกร็ง (blepharospasm) เป็นภาวะที่มีการบีบตา เปลือกตากระตุกหรือกะพริบตาที่แรงและถี่กว่าปกติ ซึ่งอาจเป็นการตอบสนองปกติต่อแสงจ้า, ยาหยอดตาที่แสบ, สิ่งแปลกปลอมที่ระคายเคือง หรือภาวะตาแห้งได้ การวินิจฉัยภาวะตาปิดเกร็งทำได้ยากและอาจวินิจฉัยได้ช้าเป็นปีหลังมีอาการ เนื่องจากแพทย์มักพยายามค้นหาสาเหตุของอาการกะพริบตาถี่ ในช่วงแรกภาวะตาปิดเกร็งจะเริ่มด้วยอาการกะพริบตาถี่ๆ เมื่อถูกกระตุ้นด้วยแสงจ้า, ความอ่อนเพลีย และ ความเครียด ผู้ป่วยตาปิดเกร็งอาจมีภาวะตาแห้งร่วมด้วย ดังนั้นการหยอดน้ำตาเทียมอาจสามารถช่วยให้อาการดีขึ้นได้ หากมีอาการไวต่อแสงมากอาจพิจารณาใช้แว่นที่มีเลนส์สีเฉพาะ (tinted FL41) เพื่อช่วยลดความไวต่อแสงได้

ภาวะตาปิดเกร็งมักพบในผู้ป่วยวัยกลางคน พบในเพศหญิงมากกว่าชาย อาจเป็นอาการแสดงหนึ่งของความผิดปกติในสมองส่วน basal ganglia ซึ่งทำหน้าที่ช่วยในการเคลื่อนไหว แต่ในผู้ป่วยส่วนใหญ่มักไม่มีความผิดปกติของระบบอื่น ๆ ร่วมด้วย หากภาวะตาปิดเกร็งรุนแรงมากขึ้น ผู้ป่วยมีเปลือกตาหดเกร็งรุนแรงจนลืมตาได้ลำบากอาจส่งผลกระทบต่อกิจวัตรประจำวัน เช่น การขับรถ, อ่านหนังสือ, เดินซื้อของ การหดเกร็งรุนแรงจนตาปิดนี้อาจคงอยู่นานเป็นวินาที นาที หรือแม้แต่เป็นชั่วโมงได้ การหดเกร็งนี้จะไม่เกิดขึ้นตอนนอนหลับ และหลังจากได้นอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ อาจช่วยลดอาการหดเกร็งได้นานหลายชั่วโมง ผู้ป่วยบางรายจะใช้เทคนิคช่วยโดยการเคี้ยวหมากฝรั่ง, ผิวปาก หรือฮัมเพลงเพื่อลดอาการเกร็งและสามารถลืมตาได้ดีขึ้นเมื่อต้องขับรถหรืออ่านหนังสือ

ผู้ป่วยภาวะตาปิดเกร็งก่อนได้รับการรักษา

ตำแหน่งในการฉีดโบทูลินั่มทอกซิน

ผู้ป่วยภาวะตาปิดเกร็งหลังการรักษา

Meige Syndrome

ภาวะตาปิดเกร็งจะพบการหดเกร็งของเปลือกตา ทำให้เกิดการบีบตาจนตาปิดได้ แต่หากผู้ป่วยมีความผิดปกติของการหดเกร็งของกล้ามเนื้อใบหน้าส่วนอื่นร่วมด้วย โดยเฉพาะกล้ามเนื้อรอบปากและบริเวณลำคอ ทำให้เกิดอาการคล้ายปากจู๋หรือแสบะยี้ม จะเรียกภาวะนี้ว่า “Meige Syndrome” หรือ oromandibular dystonia ซึ่งสามารถรักษาได้ด้วยการฉีดยาโบทูลินั่มทอกซินเช่นกัน

โบทูลินั่มทอกซิน (Botulinum toxin)

การฉีดยาโบทูลินั่มทอกซินถือเป็นการรักษาที่ได้ผลดีที่สุดในปัจจุบัน โดยแพทย์ (จักษุประสาทหรืออายุรแพทย์ระบบประสาท) จะทำการฉีดยาเข้าไปใต้ผิวหนังบริเวณที่มีการกระตุกหรือหดเกร็งผิดปกติ สามารถทำได้ในคลินิกและใช้เวลาในการฉีดยาประมาณเพียง 10-15 นาที โดยระยะเวลาเริ่มออกฤทธิ์ประมาณสองถึงสามวัน ทำให้กล้ามเนื้อบริเวณนั้นอ่อนแรงและคลายตัว ลดการหดเกร็งได้ ฤทธิ์ยาจะอยู่ได้ประมาณสามเดือนและต้องได้รับการฉีดซ้ำเป็นระยะ ส่วนใหญ่ไม่พบภาวะแทรกซ้อนรุนแรงจากการฉีด แต่ในผู้ป่วยบางรายอาจพบรอยช้ำบริเวณที่ฉีด พบหนังตาตกหรือเห็นภาพซ้อนชั่วคราวได้

Apraxia of Lid Opening

Apraxia of Lid Opening เป็นภาวะที่ผู้ป่วยลืมตาได้ลำบากและมักพบร่วมกับภาวะตาปิดเกร็ง (blepharospasm) ได้บ่อย ผู้ป่วยโรคตาปิดเกร็งที่มีภาวะลืมตาลำบาก (apraxia) ร่วมด้วยจะมีลักษณะเฉพาะคือจะเริ่มมีการเกร็งกระตุกของเปลือกตาจนตาปิด หลังจากการกระตุกหายไป ผู้ป่วยจะลืมตาขึ้นได้ลำบาก ผู้ป่วยที่มีภาวะลืมตาลำบาก (Apraxia of Lid Opening) มักจะยกคิ้วหรือใช้นิ้วช่วยในการเปิดเปลือกตาด้วย ภาวะตาปิดเกร็งเกิดจากปัญหาในส่วนของสมองที่ควบคุมการหลับตา แต่ภาวะลืมตาลำบาก (Apraxia of Lid Opening) เกิดจากปัญหาในส่วนของสมองที่ควบคุมการลืมตา การฉีดโบทูลินั่มทอกซินอาจไม่ได้ประโยชน์ในกลุ่มอาการนี้มากนัก ผู้ป่วยอาจต้องอาศัยการรักษาด้วยยาช่วยด้วย

คำถามที่พบบ่อย

การฉีดโบทูลินั่มทอกซินสามารถทำให้เกิดภาวะเป็นพิษต่อร่างกายที่เรียกว่าโบทูลิซึม (Botulism) ได้หรือไม่

โดยทั่วไปการฉีดโบทูลินั่มทอกซินเพื่อรักษาภาวะหน้ากระตุกจะฉีดด้วยยาปริมาณน้อย และฉีดบริเวณใต้ผิวหนังตำแหน่งที่มีการกระตุกโดยตรง ดังนั้นมักไม่เกิดภาวะเป็นพิษต่อร่างกาย

การฉีดโบทูลินั่มทอกซินเจ็บมากหรือไม่

แพทย์จะฉีดโบทูลินั่มทอกซินผ่านเข็มที่มีขนาดเล็กมากเพื่อลดความเจ็บปวดจากการฉีด ผู้ป่วยส่วนใหญ่รู้สึกเจ็บเพียงเล็กน้อยเป็นเวลาประมาณไม่กี่วินาที